

HRCKO

20. rujna 2024. Broj 239 – 240

ISSN 1821-3758

9771821375004

Disnotor i prelo ljeti

Raspjevane zvjezdice

Zavolimo psalme

Bogato ljeto

Dobro nam
došla, jeseni

Jeste li znali...

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,

Preradovićeve 11, 24000 Subotica

Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević

Urednica izdanja: Željka Vukov

Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković,

Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić,

Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak i Petar Tikvicki

Lektor: Zlatko Romić

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs

Viber: 064/65-90-718

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu

Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Dragi čitatelji *Hrcka!*

Vjerujem da ste prihvatili činjenicu o početku školske godine. Iako je većina željela produljiti ljetni odmor, ima i onih koji su se radovali 2. rujnu. Gledajte pozitivno na ono što je pred vama. Jedan dječak je, kada su ga pitali koji mu je sat najdraži, odgovorio – veliki odmor. Pa neka i vama veliki i mali odmori budu najdraži i najbolji za igranje, a onda na satima strpljivo, kako biste imali manje za zadaću. I eto, zapravo je škola prava stvar. Još ako imaš dobre prijatelje, onda je divno ići u školu.

Radujem se zbog 30 novih prvaša, koji će isto kao i svi vi (već stari znanci) svakog mjeseca dobivati naš podlistak, a njihove radove, kao i vaše, očekujem redovito.

Nova školska godina donosi i male novine u *Hrcku*. Ovoga puta nema vaših crteža, ali vas stoga podsjećamo na bogato ljeto koje ste imali. Osvježite sjećanja i potražite sebe, pa možete i izrezati fotografije i njima ukasiti svoj radni prostor.

Također, imate mali zadatak i u *duhovnom kutku*, pa pažljivo pročitajte što vam se nudi.

Ima tu još zanimljivih novina, no najbolje će biti da sve pregledate i sami se u to uvjerite.

Uh, da. Istina, *Hrcko* nema veze s time, ali jesen stiže u nedjelju, 22. rujna. Pa, dobro nam došla!

Uživajte u jeseni i njenim bojama.

Željka

Dobro došli, prvaši

U ponedjeljak, 2. rujna, u školske klupe sjela je 23. generacija učenika koja pohađa cjelovitu nastavu na hrvatskom jeziku. Njih 30, u tri osnovne škole: OŠ *Matko Vuković* (16) i OŠ *Ivan Milutinović* (11) u Subotici i OŠ *Matija Gubec* (3) u Tavankutu jedna su generacija koja će narednih osam godina skupa rasti, družiti se i uživati u brojnim izvannastavnim aktivnostima koje ih čekaju.

Uz prijem u školi, prvaši hrvatskih odjela imaju i svečani prijem u Hrvatskom nacionalnom vijeću. Tako se uz djecu upoznaju i roditelji koji će u narednom periodu dijeliti sve ono dobro i teško u odgoju njihove djece.

»Kako počne nova školska godina, i mi okrećemo novi list i krećemo u promociju upisa već za sljedeću školsku godinu. Tako smo tijekom cijele godine

Prvaši u OŠ *Matko Vuković* Subotica i učitelj **Josip Šarčević**

Prvaši u OŠ *Ivan Milutinović* Subotica i učiteljica **Sanja Dulić**

Prvaši u OŠ *Matija Gubec* Tavankut i učitelj **Antun Lučić**

na raspolaganju roditeljima koji imaju pitanja ili nedoumice, kao i za one koji su sigurni u ono što žele«, kaže predsjednice Odbora za obrazovanje pri HNV-u **Nataša Francuz** i pojašnjava kako su prvaši na dar dobili komplet udžbenike za prvi razred, bon u vrijednosti od 10.000 dinara za školski pribor, a za njih će biti osigurani prijevoz od kuće do škole. Uz to, djeca su dobila rančeve i majice za tjelesno, bočice za vodu, kutije za užinu... koje je uz Hrvatsko nacionalno vijeće osigurala i Udruga *Naša djeca*.

Program je upotpunio dječji zbog HGU-a *Festival bunjevački pisama Raspjevane zvjezdice*, pod vodstvom **Marine Piuković**, te *Hrcko*, zakuska, sokići i po koja kuglica sladoleda.

Ž.V.

Disnotor i prelo ljeti

Etnokamp Hrvatske čitaonice postao je mjesto gdje ljeti pored dobre zabave možete na prijemčiv način naučiti ponešto o svojoj tradiciji, baštini, jeziku, običajima, povijesti i slično. Tako je bilo i ove godine od 12. do 16. kolovoza kada se u Subotici okupilo 110 djece iz Subotice, Tavankuta, Male Bosne, s Čantavirskog drumu, iz Sombora, Despotova ali i iz Hrvatske: Zagreba i Hvara kao i iz New Yorka (SAD) i Švedske. S njima je ove godine radilo oko 80 volontera. Tijekom pet dana najviše se govorilo, učilo, pravilo, pjevalo, glumilo, recitalo, plesalo i drugo na temu disnotora i prela. Ništa neobično jer i do sada su obrađivane »zimске« i druge teme, što se pokazalo kao odličan način da se na miru svakodnevno, s puno primjera i kroz zabavu i igru uči o svome, ponekad i zaboravljenim ili manje prisutnim običajima.

Što se sve radilo ove godine u Etnokampu pogledajte kroz kratku retrospektivu (nažalost, nismo mogli uvrstiti sve):

U Etnokampu je organizirano 13 kreativno-manualnih radionica, među kojima smo sami izradili vlastite karte *crni petar*, kuhače i daščice za rezanje mesa, preljske maramice koje smo ukasili vezom ili preslikačima, napravili *fanak notes*, okvir za slike od slame i drugo.

Novina u Etnokampu bila je radionica s glinom gdje smo izradili kasicu-prasicu koju ćemo dobro »ugojiti« ove zime.

Pravi hit bila je kuharska radionica gdje smo *opravili disnotor* (kolinje). Tako smo *duvali* u *criva* koja smo *nadivali* mesom za *divenice* (kobasice) koje smo prethodno rukama zakuhali i začinili, *sikli* smo slaninu i topili *žmare* (čvarke), zamutili i ispekli *fanke* (krafne) i naravno sve to na kraju i pojeli.

Kao i što biva na prelu, kartali smo se. Pokazali su nam kako se karta *filka* i *duraka*, a kartali smo se i drugih kartaških igara.

Ove smo godine na izlet išli baš na svetac, Veliku Gospu. Bili smo u Maloj Bosni, u župi Presvetoga Trojstva gdje nas je ugostio vlč. **Dragan Muharem**. Tamo smo imali i misu.

Kao i svake godine, i ove nas je posjetio *Hrcko* i počastio tortama.

Posljednjeg dana skupa smo proslavili proštenje u Keru, gdje smo nakon svete mise održali završnu priredbu u dvorištu župe svetog Roka. Toga dana častili smo se isključivo kukuruzima i lubenicom, baš kako smo se i zavještovali prije više od 100 godina za svetog Roka.

Na priredbi su najveći aplauz dobili glumci koji su samo za tri dana postavili predstavu i naučili tekst. Naravno, tema je bila o disnotoru ljeti. Svi smo uživali.

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Demokratski savez Hrvata u Vojvodini i brojni pojedinci i firme. Svima od srca hvala. Vidimo se na godinu.

Ovogodišnji 17. etnokamp su podržali: Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice, Hrvatsko nacionalno vijeće, Osječko-baranjska županija, NIU *Hrvatska riječ*, Podravka,

B. I.

dr. Tamara Lazić Strugar

Kožodovštine: Slučaj kreme za urlanje

Ako ste mislili da svakodnevne, obične teme kao primjerice zaštita od sunca ne mogu biti tema zabavne knjige moram vas razuvjeriti i preporučiti vam odličnu knjigu dr. **Tamare Lazić Strugar**, ugledne dermatologinje iz New Yorka pod nazivom: *Kožodovštine: Slučaj kreme za urlanje*. Knjiga je namijenjena djeci od 6 do 12 godina, ali svakako će u njoj uživati i roditelji, posebice ako je skupa budu čitali. Ova nevjerojatna grafička novela, kombinira uzbudljive strip-pustolovine s ključnim savjetima o zaštiti kože od sunca. Prati avanture brata i sestre, Mije i Luke, njihovog tate, psa i prijatelja, dok uz pomoć stručnjakinje dr. Lazić uče zašto je važno zaštititi se od sunca, koje su potencijalne opasnosti UV zračenja, zbog čega su nužne kreme za sunčanje te otkrivaju fascinantne činjenice o različitim kožnim oboljenjima. Inače, rak kože najčešća je vrsta raka na svijetu. Ako vam se sviđa, a nema razloga da ne, uskoro možete očekivati i nastavak knjige koji se trenutačno piše.

STIHOJUPCI

Slova

Između crta
igraju slova.
Počinje uvijek
nevolja nova.

Da ih ukrotim,
privedem redu,
spužvicu moćim,
uzimam kredu.

Jednome slovu
na glavi rozi,
drugo se njiše
na tankoj nozi.

Trbuščić nosi
slovo mi treće.
Točkica titra,
smirit se neće.

Četvrto samo
u mene bulji,
repić mu raste,
čudno se dulji.

Plešu i trče
objesna slova.
Počinje uvijek
nevolja nova.

Zdenka Jušić-Seunik

NAŠE RIČI

Prvi dan škole

Svi đaci se paštre lipo pripraviti teke di će bilužiti lipo i tačno sve što učiteljica kaže da triba. Samo Pere navrat-nanos piše svoje ime na nalipnice, jel žuri u sigranje. Njegova sejica Nada tepa: »Peje moj, kako ti lipo znaš pisat! Ti si najbolji đak, nalda?« Pere oma zastaje, cmokne seku što još u škulu ne ide, al zna batu nafalit: »Nadice, sa' će Pere još lipče napisat, vidi samo kako triba«. Pere zbog Nade sve lipče piše!

Mala Nada ni u škulu ne ide, a već zna kako triba s đacima!

PAŠTRIT SE – trsiti se, nastojati, zalagati se

PRIPRAVIT – pripremiti, spremati

TEKA – bilježnica, pisanka

BILUŽIT – bilježiti, zapisivati što ukratko

NAVRAT-NANOS – žurno, brzo, s velikom žurbom

NALIPNICA – naljepnica, papirić s podacima

NALDA – je li

NAFALIT – nahvaliti, izreći puno pohvala

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Formule i upitne rečenice

Jedna od najvećih poteškoća u pisanju na hrvatskome jeziku jest sastavljanje upitne rečenice. Naviknuli smo po uzoru na srpski jezik postaviti pitanje *Da li pišeš priče?*, no takav oblik upitne rečenice u hrvatskome jeziku nikad nije točan. Hrvatski jezik ima jednu jednostavnu formulu koja vam može pomoći – glagol + čestica *li*. Tako ćemo gore navedenu rečenicu zapisati pravilno kao *Pišeš li priče?* Ako nađemo na rečenice u kojima ima pomoćne glagole (*sam, si, je, smo, ste su ili ču, ćeš, će, ćemo, ćete, će*), formula će i dalje biti jednaka, samo ćemo produžiti glagol i dodati česticu *li* te napisati npr. *Jesi li pisala nekad priče?*

Napravi upitne rečenice od zadanih izjavnih rečenica.

Učiteljica voli svirati.

Dolazio je često na sate.

Živjet će na kraju sela.

Pas laje cijelu noć.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Oni su osnovani prije godinu dana, dakle sada slave svoj 1. rođendan!

Oni vole pjesmu, glazbu i javni nastup.

Oni su dječji zbor *Raspjevane zvjezdice* pri Hrvatskoj glazbenoj udruzi *Festival bunjevački pisama* iz Subotice

Raspjevane zvjezdice

- Osnovani su u jesen 2023. godine.
- Bave se pjevanjem dječjih pjesama raznovrsnog karaktera te glazbom u raznim oblicima.
- Voditeljica im je **Marina Piuković**.
- Do sada su imali više nastupa po Subotici, ali su pjevali i u inozemstvu, u Baji, u Mađarskoj.
- Trenutno ih je 19 djevojčica i dječaka u zboru, a s radošću i nestrpljenjem očekuju nove članove. Prijaviti se možete putem telefona: 063/504-254

- Dob: od 6 do 12 godina
- Sastaju se jednom tjedno (srijedom) na probi u Tamburaškoj kući u Subotici, adresa: Vladimira Gortana 23
- Planovi su im pjesme, putovanja i drugi glazbeni izazovi.

• Poruka *Raspjevanih zvjezdica*:
*Ako pjesmu voliš laku,
preskočit ćeš prepreku svaku
k nama dođi srca laka,
pa će pjevat duša svaka!*

Mali ekolozi na izletu

Idemo na izlet!

Mali ekolozi **Ema, Kruno, Oskar, Lazar, Olja, Zdravko** i **Ivana** pošli su na izlet u obližnju šumu kako bi iskoristili prekrasan kasnoljetni dan! Otkrijte što su na izlet ponijeli, što im se događalo i riješite nekoliko pitalica o njihovom izletu!

Ema je najstarija i na sve misli i smišlja kako je najbolje organizirati vrijeme! Pošli su biciklima u 7 ujutro. U šumu su stigli nakon pola sata i još 45 minuta tražili najljepše sunčano mjesto za doručak, te su za 15 minuta sve pripremili za malu šumsku gozbu! PITALICA: Kad je doručak počeo? _____

Kruno je »kralj nogometa« i naravno da je ponio nogometnu loptu! PITALICA: Koliko tekmi mogu dečki odigrati ukoliko igraju tekme od po 15 minuta u pauzi poslije doručka, za koju je Ema odredila sat vremena? _____

Oskar voli fotografirati prirodu, najviše životinje. Strpljivo i tiho čeka da napravi dobru fotografiju i sve fotografira samo jednom! PITALICA: Koliko je fotografija napravio ako je fotkao djetlića, srnu, tri leptira, dva ježa, pet guštera i svima nepoznatu bubu koju je našao na stablu? _____

Lazar je nosio kiflice za užinu. Ponio je 60 kiflica. PITALICA: Koliko je kiflica ostalo za vratiti doma ukoliko je svatko od drugara uzeo jednak broj kiflica? _____

Olja je prije polaska prekontrolirala jesu li što zaboravili na proplanku. (TRIK) PITALICA: Koliko je komada otpadaka ostavilo ovo 7 djece? _____

Zdravko je ponio ukusan čaj od nane s limunom da se svi malo osvježe poslije užine i 7 plastičnih čaša od 2 dl za 7 drugara. PITALICA: Koliko je čaja ostalo u boci od 2 litre nakon što su svi popili po jednu čašu? _____

Ivana je na putu doma smislila BONUS PITALICU ZA TEBE: Otkrij kako su drugari nazvali svoju ekipu – čitaj prva slova njihovih imena! _____

Pođi i ti na izlet!

Vesna

Rješenja: Doručak je počeo u 8.30 sati; dečki mogu odigrati četiri tekme; napravio je 13 fotografija; za vratiti doma ostalo je 4 kiflice; nema otpadaka – oni su ekolozi; ostalo 6 dl čaja; ekolozi.

Bik i spuž

Na paši bio jedan zdravo rogati bik. Rogovi su u njega veliki da i je lipo pogledat, al nije lipo doć u njegu blizinu, jel je bik bio opasan. Poćo je napadat drugu marvu i dan za danom pravi štetu. Kad su govedari vidili da se bik baš namrsio na kavgu, oni jednog dana skrešu te njegove lipe, a opasne rogove.

– Momće, – doćeko je njega sad jedan vo – sad ti nije ostalo drugo neg da repom šibaš muve el glavom da natrčiš na zid.

Bik zakrvavio očima i samo bembuće, al više ne tiska ni na koga. Snaga je u njega i sad, al u druge marve su rogovi, makar i manji neg što su bili njegovi. Ne napada više nikog, al kojem govećetu je izadro meso, ti mu se sad svi rugaju.

Ukraj pašnjaka bili niki stari zidovi, a među njima šipražje. Tu je bilo puno spužova. Jednu kravu, koju je bik rovašio po butu, njezin gazda jedared vezo u to šipražje i otud je znala da tamo ima sila spužova. Rugaće se i ona biku i kaže mu:

– Lip si momak! Evo, tu iza zida ima niki stvorova što sa svojom kućom zajedno nisu veći neg tvoje jedno oko, a rogatiji su neg ti. Samo da se koji pokaže i da vidiš te rogove. To nisu momci u glavi kusavi ko ti.

Bik od srdžbe bembuće da grlo dere, a nogama izorava ledinu. S onu stranu zida spužovi su čuli taj razgovor. Ni ne haju na to, al jedan, koji je med njima bio najrogatiji, naćulio uši. Najedared se njemu dopalo da se pokazuje s rogovima.

– Baš ću otrćat gori na zid da vidim tog kusavog momka i da mu i ja malo naprkosim – kaže on drugim spužovima šta mu je došlo u glavu.

– Ajde, uš jedna naduta! – karaće ga jedan matori. – Di ćeš se ti uparit s takom silom koja te mož smrvit s jednim noktom.

– Al ja ću baš ćaskom otrćat na zid, nek me vidi.

I nije se on dao opametit već domilio do zida i krenio gori. Kad je krenio, sunce se jedva pokazivalo, a kad je stigo na zid, ono prošlo već i podne. Al se on nije ni izduvo od žurbe već oma poćo istežat rogove. Ona krava ko da ga je čekala, oma ga je opazila i povikala biku:

– No, kusavi, eno gledaj šta su rogovi!

Ni spužu nije tribalo drugo. Kad je ćuo kako ga krava fali, naduo se i sav raste u rogove. Al ni biku nije tribalo drugo.

– Nek sam i brez rogova, al ovaka napast mi još neće prkosit. Ta i zid pod njim ću uništiti! – zabembuko je i pravac ćelom na zid.

Kako se slatko bucniio sa zidom, tako je pod njim i kleko da ne ustane više nikad. Al ako je zid probio biku ćelo, bome je i bik zatreso zidom bar toliko da je spuž odletio s njega ko iz fraćke.

Ugruvo se tako da je mogo zafaljivat sudbini što nema ni noge ni ruke, jel bi i sad imo sve slomljene.

– No, sinko, oćeš se ti vrkoćit tamo di ti nije prilika? – karaće njeg sad opet onaj matori spuž.

– Ta što sam se vrkoćio, to bi još i bilo kojikako, al koji vrag me je tiro da tako trćim? – rogati momak stenje.

Imo je i pravo. Šta bi mu drugo i moglo bit žao, osim tog što se toliko natrćo – od jutra do podne ćak odozdol pa na zid.

Zapisao Balint Vujkov

Prićala Joca Šević Cvancik

Hrvatske narodne pripovijetke: bunjevaćke, 1953.

Nepoznate rijeći:

spuž – puž; kavga – svađa; bembukat – glasati se kao bik; izadrit – poderati; rovašiti – ozlijediti, obilježiti, naćeti; kusavi – iznimno malih ušiju, kratko ili bez repa; vrkoćiti – šepiriti se.

														
A	B	C	Č	Ć	D	Dž	Đ	E	F	G	H	I	J	K

														
L	Lj	M	N	Nj	O	P	R	S	Š	T	U	V	Z	Ž

ZAVOLIMO PSALME!

Jeste li znali da u Bibliji postoji jedna knjiga koja se zove PSALMI? Riječ PSALAM označava pjesmu koja se pjeva uz harfu. Psalmi su prekrasne molitve u stihovima. Ima ih 150. Od ovoga broja počinje naše druženje s psalmima. Koristeći tablicu pronađi slova i otkrij kojim riječima počinje psalam 107. Stih lijepo prepisi u ukrasni okvir, izreži i kroz narednih deset brojeva Hrčka napravi svoju PRVU KNJIŽICU PSALAMA!

Bogato ljeto

Ovoga ljeta aktivnosti je bilo na pretek. Izbor je bio velik i kvalitetan. Nadam se da ste sudjelovali u nekim od ovih programa. Sad je počela škola i preostaje nam samo da ih se sjetimo s radošću i ponekom anegdotom. No, nemojte biti tužni. Iz pouzdanih izvora znam da se i tijekom ove, nove školske godine pripremaju brojne aktivnosti koje će vas ne samo razonoditi već i oplemeniti. Podsjetimo se:

Hrcko u Monoštoru – 12. lipnja u Monoštoru u organizaciji NIU *Hrvatska riječ*

17. Dužijanica malenih – 15. lipnja na Đurđinu i 16. lipnja u katedrali bazilici svete Terezije Avilske u Subotici u organizaciji HKC-a *Bunjevačko kolo*

Djeca su ukras svijeta – 16. lipnja u Tavankutu u organizaciji HKPD-a *Matija Gubec* iz Tavankuta

Kad se male ruke slože – 20., 21., 24. i 25. lipnja filmska radionica za djecu u Tavankutu u organizaciji *Inovativne mreže* iz Subotice i Udruge za audiovizualno stvaralaštvo *Artizana* iz Zagreba

Koncert mladih tamburaša u Surčinu – 23. lipnja u porti katoličke crkve Presvetog Trojstva u Surčinu koncert tamburaškog orkestra Hrvatske čitaonice *Fischer* iz Surčina

Gerardovo – 24. lipnja u Karmelskoj crkvi sv. Stjepana kralja u Somboru

Priskakanje vatre – 25. lipnja u Đurđinu (UBH *Dužijanica*) i 29. lipnja u Tavankutu (HKPD *Matija Gubec*)

Baština koja spaja! – od 26. do 28. lipnja u Požegi studijsko putovanje za djecu koja su u nastavi na hrvatskom jeziku ostvarila zapažene rezultate u organizaciji Hrvatske čitaonice iz Subotice

Cres – od 28. lipnja do 3. srpnja Ljetna škola hrvatskog jezika, kulture i duhovnosti na otoku Cres u organizaciji udruge *Naša djeca*

Novi Vinodolski – od 1. do 8. srpnja Ljetovanje i program profesionalne orijentacije u Novom Vinodolskom u organizaciji HNV-a

Ljetni oratorij – od 8. do 12. srpnja na Bunariću u organizaciji *Subotičkog oratorija*

9. Natjecanje u pucanju bičevima – 27. srpnja u Đurđinu u organizaciji UBH-a *Dužijanica*

Prvić – od 27. srpnja do 3. kolovoza Ljetna škola hrvatskog jezika, kulture i duhovnosti na otoku Prvić u organizaciji udruge *Naša djeca*

17. Etnokamp – od 12. do 16. kolovoza u Subotici u organizaciji Hrvatske čitaonice iz Subotice

Cres – od 16. do 24. kolovoza u organizaciji HKU-a *Antun Sorgg* iz Vajske za djecu iz Vajske, Plavne, Bača i Rume

Čikerijada – 17. kolovoza kršćanski susret za djecu i mlade na Čikeriji

Ljetni oratorij u Monoštoru – od 19. do 22. kolovoza u Monoštoru u organizaciji *Subotičkog oratorija* i župe sv. Petra i Pavla u Monoštoru

B. I.

RUJANSKA PRIČA

U skoro svim školama svijeta u rujnu počinje škola. Netko joj se raduje, uglavnom prvaši i drugaši. To vam izgleda ovako:

Baš ih je lijepo vidjeti, iako kod nekog i koja suzi- ca »zaluta«. Eeee, ne znaju oni što ih čeka kad dođu u peti! Mi, koji već znamo, baš se i ne radujemo školi. To je malo drugačije nego prva slika, zar ne? Ipak, i među nama ima »čudaka«, koji su već pročitali prve lekcije novih udžbenika. Što ćete, različiti smo...

Ipak, ono što sigurno znam, za mjesec-dva SVI ćemo biti – ovakvi:

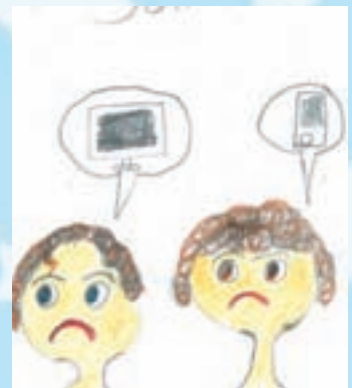
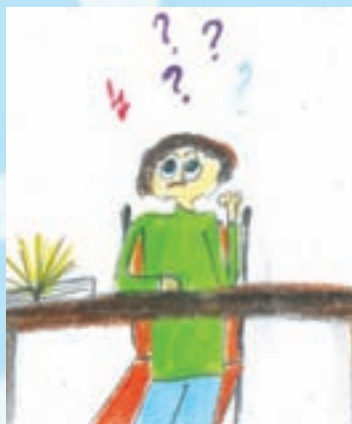
Nisam o tome htjela pričati, već o nečemu puno ljepšem: počela je jedna ljubavna priča!

Pazite ovo: jedna kutija za užinu, obična kutija za užinu, se zaljubila!

U koga? Pa, svašta pitate – u drugu kutiju za užinu, u koga bi drugo?

Kako je to uopće moguće? Lako. Kaže se: Ljubav jaka nije za đaka, ali o kutijama se ne govori.

Kako ja to znam? Pa, jednostavno – zaljubila se MOJA kutija za užinu. Jasno je da ju ja najbolje poznajem, nosim ju u školu već evo petu godinu...

Dakle, moja divna, nježno zelena kutija za užinu (svake godine joj dodam novu naljepnicu da ju još uljepšam!) jednog se velikog odmora našla u blizini Markove kutije za užinu. Kako?

Marko iz 5. b mi je pružio svoju kutiju i rekao: »Pliz pri- drži mi kutiju, Anči, samo dok vežem vezicu«. Naravno da sam ju prihvatila i stavila na moju i zastala. Pa, ja sam do- bra prijateljica svima, pa kako ne bi i ovom simpatičnom Marku?

(Marko, inače, ne zadirkuje ni jednu djevojčicu i nikad nisam niti čula da se s nekim svađa, a kamoli tuče – on je baš dobar dječak!)

Marko se ispravio i s osmijehom rekao: »E, hvala ti! Do- bar tek«.

Nešto u tom glasu, nešto u tom osmijehu učinilo je TO, čini se. Moja kutija za užinu se, u trenutku dok je bila u mojim rukama skupa s Markovom kutijom, na prvi »po- gled« i na prvi »dodir poklopac o dno« – zaljubila u Marka, ovaj – u Markovu kutiju!

Mislite da je to nemoguće? Vi samo ne razumijete LJU- BAV.,

Ali, nije lako biti zaljubljena kutija za užinu. Prosto ču- jem kako uzdiše. Kao da srca izlijeću iz nje i lete, lete ne- kud daleko i traže...

pogađate što – Mar- kovu kutiju!

Zato ja sad šetam kroz školu s kutijom u ruci i pratim Marka – UPS, greška! – Mar- kovu kutiju.

Jučer sam za užinu nosila šljive iz baki- nog voćnjaka. Bilo

je 6 krupnih, slatkih šlji- va. Prišla sam Marku (na- ravno, samo zbog moje zaljubljene kutije) i po- nudila mu da uzme. Uzeo je dvije i radosno rekao: »Hvala, Anči«. Stajali smo i uživali u šljivama. Sve smo pojeli!

Moja kutija je bila sret- na, a malo i ja.

Vesna Huska

Moje ime

Školsko dvorište bilo je živo i ispunjavala ga je galama. Od nestašnih đaka jedino su se izdvajali prvašići koji su još nesigurnim pogledima tražili blizinu svojih roditelja koji su ih još gledali iza školske ograde. Među njima je bila i mala Mira. Danas se osjećala uzbuđeno zbog polaska u prvi razred, ali i pomalo nesigurno. Nije poznavala nikoga iz novog razreda. U tom trenutku pojavila se učiteljica i počela pozivati svoje učenike po imenu. Mira je čula svoje ime i prišla učiteljici i skupini učenika oko nje. Učiteljica ih je povela u učionicu. Na ploči su bila ispisana njihova imena.

Mira je prepoznala svoje ime u desnom kutu.

Učiteljica ih je srdačno pozdravila i predstavila se. Nakon nekoliko riječi o školi i onome što ih čeka u prvom razredu došao je red da se svatko predstavi. Kada je Mira stigla na red, polutihu je rekla svoje ime: »Mira«. Iza sebe je čula kikotanje, a iz drugog kraja učionice netko je ponovio: »Miva, Miva«. Učiteljica je još jednom ponovila njeno ime kako bi svi dobro čuli i odlučno dala znak da smijanje utihne.

Mira je pocrvenjela u licu. Opet se sjetila kako ponekad ne izgovara pravilno svoje ime. Zato je dok je bila mala sebe zvala Mia. Trebala se i sada tako predstaviti, pomislila je.

Prolazili su dani, pa tjedni i mali razred se polako privikavao na nove obveze, školske predmete, učiteljicu i jedni na druge. Ipak, Mira je još često stajala sa strane, bila prilično tiha i nevoljko govorila pred razredom. Ponekad je pokušala reći da je prijatelj u razredu zovu Mia, no često se netko našalio s njenim imenom i nazvao je Miva. Na svojim bilježnicama izbrisala je ime Mira i napisala Mia.

Nedugo zatim učiteljica je razredu zadala neobičan zadatak: svatko je trebao istražiti značenje svoga imena i predstaviti ga svima u razredu. Mira se ovom zadatku nije nimalo obradovala, samo je željela da je više ne zovu njenim imenom, a ne još da mora govoriti o njemu.

Taj dan svi su znatiželjno iščekivali što će saznati jedni od drugima. Marta je s ponosom rekla da njeno ime znači gospodarica i da ga je dobila po svojoj baki. David je rekao da njegovo ime znači voljen i da je saznao da je to ime popularno u cijelom svijetu. Luka je otkrio da njegovo ime znači svjetlost, a Filip da njegovo ime znači onaj koji voli konje. Na to su se svi nasmijali, a on je dodao da on ipak više od konja voli pse. Za Leona su svi znali da njegovo ime znači lav. A on je rekao da se zbog tog imena osjeća hrabro i snažno.

Došao je red na Miru. Ona je ovaj put odlučno ustala i s osmijehom počela govoriti o svom imenu. Priznala je odmah da joj se često njeno ime nije sviđalo. Kao mala ga nije mogla ni pravilno izgovoriti. A često je voljela da je zovu Mia. Tek neki dan otkrila je da njeno ime simbolizira mir i da su joj mama i tata izabrali to ime želeći da uvijek živi u miru sa sobom i drugima. Tada je otkrila kako je značenje njenog imena tako lijepo i važno. S osmijehom je sjela na svoje mjesto i na koricu svoje bilježnice opet napisala svoje ime: Mira.

Ana Gaković

ŽIRKO ŠEŠIRKO

 JE SVAKE JESENI PONOSNO NOSIO SVOJ
 SE DANIMA S NJIME IGRAO NA
PRAVIO SE VAŽAN JER JE SAMO ON IMAO
SRELI SU GA U ŠUMI I TE GA
UPITALI:

- HEJ, ŽIRKO ŠEŠIRKO, ŠTO SE ŠUNJAŠ, ŠTO
ŠUMOM ŠEĆEŠ SA
- TRAŽIM ŠUMSKU ŠTO JESENJU SVILU
PROSIPA PO STAZI, I ŠČ U RUCI JESENJE
PLODOVE KUPI!
- JUČER JE PROŠLA, ZAR KOD TEBE NIJE DOŠLA? –
UPITA .
- VIDIO JE NISAM! POMOZITE PRIJATELJI,
PRONAĆI JE MORAM SAD, JER SVAKE JESENI
MOJ ZAVRŠI U KOŠARI TOJ! – REČE ŽIR.
- DOZOVIMO JE SKUPA!
POVIKAŠE SVI U GLAS:
- VILO, VILO JESENKO POHODI ŠUMSKI KRAJ,
ŽIRKO ŠEŠIRKO U TVOJOJ KOŠARI ŽELI BITI
ZNAJ!!!

DOBRO NAM DOŠLA, JESENI

NARATOR: DUNJA POŠLA OBIĆI SVOJU BAKU NAĐU I U NJENOM POVRTNJAKU ČULA ČUDNU SVAĐU.

MRKVA: RUMENA SAM SLATKA, LIJEPA, IME MI JE MRKVA! DOBRA SAM ZA JELO, DOBRA SAM ZA VID, TKO MENE NE VOLI NEKA GA JE STID!

KUPUS: KRITIKA JE BAŠ NA MJESTU, AL NEK SE ZNA – NAJLJEPŠE U POVRTNJAKU IZRASTEM BAŠ JA. KRUPAN SAM I JAK. ZA DJECU JE TO VRLO VAŽAN ZNAK.

KRASTAVAC: LIJEPI STE SUSJEDI. I LIJEPI I SNAŽNI. NIJE LIJEPO SAMO ŠTO SE PRAVITE VAŽNI! JA SAM PREPUN ŽELJEZA, JAČAM DJEČJU VOLJU... STOGA JA ZA DJECU IMAM PONUDU BOLJU.

CVJETAČA: NE BUDITE GLUPI! NIŠTA NIJE TAKO LIJEPO KAO JA U NEDJELJNOJ JUHI.

BIJELI I CRNI LUK: UZ NAS NEMA GRIPA, DOBRA SMO EKIPA. BILO BI KORISNO KAD BISTE NAS JELI: MALO LUK CRNI, MALO LUK BIJELI...

PAPRIKA: NISAM LJUTA NEGO ŽUTA, SLATKA, BLAGA, SVIMA DRAGA. POVRĆE SAM UKUSNO, DOPADLJIVOG LIKA, NITKO NIJE UKUSAN TAKO KAO PAPRIKA.

KRUMPIR: E, OVO BAŠ NEMA SMISLA I NIJE U REDU: PRVOG NA TRŽNICU BAŠ MENE POVEDU. UKUSAN SAM MLAD, UKUSAN I STAR, ŠTO TKO VOLI NEK IZVOLI, NJEGOVA JE STVAR.

RAJČICA: ŠTO JE VAMA, PRIJATELJI, ŽIVITE U MIRU. NA KRAJU ČEMO SVI BITI U DUNJINOM TANJURU.

NARATOR: TAKO JE I BILO. POVRĆE SE IZ BAKA NAĐINE RUKE, SPUSTILO NA TANJUR BAKINE UNUKE.

A ONA ODLUČILA DA IH JEDE REDOM, PONEŠTO PONEĐJELJKOM, UTORKOM I SRIJEDOM. NEŠTO ČETVRTKOM I TAKO DO PETKA, A OD NEDJELJE KREĆE ISPOČETKA!

ZADATAK: IZREŽI SVAKO POVRĆE POSEBNO I ZALIJEPI GA NA KARTON TE GA POSTAVI NA DRVENI ŠTAPIĆ (ZA ROŠTILJ). KADA TO URADIŠ, PODIJELITE ULOGE I S PRIJATELJIMA IZVEDI DRAMATIZACIJU PRIČE.

V♥LIM VOJV♥DINU

Započeli smo 11. školsku godinu kako provjeravamo vaše znanje o našoj lijepoj Vojvodini, a s ovim brojem postavili smo vam ukupno 400 pitanja. Ovo je točno 100. broj izdanja rubrike *Volim Vojvodinu*. Nastavljamo i dalje.

1. Koji značajni jubilej Gaje Alage obilježavamo ove godine?

- a) 100 godina od rođenja
- b) 100 godina od smrti
- c) 150 godina od rođenja
- d) 120 godina od smrti

Gaja Alaga, podrijetlom iz Lemeša, postigao je svjetsku karijeru kao nuklearni fizičar. Postao je članom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (tada JAZU) 1968. godine. Obnašao je niz rukovodećih funkcija u akademskim krugovima i u Hrvatskoj i izvan nje.

3. Kako se zove tradicijsko jelo sa slike?

- a) Uzlivanca
- b) Šmorna
- c) Slatka kajgana
- d) Podljevuša

Ovo tradicijsko jelo iz Bača poznato je i pod nazivom carski drobljenac. Izuzetno je jednostavno, ali veoma ukusno jelo. Može se pripremiti u slanoj i slatkoj varijanti, prilagođavajući se različitim ukusima i prilikama, kao glavno jelo ili desert uz omiljeni kompot.

2. Kojeg dana se proslavlja Zavjetno-zavičajni dan u Vajskoj?

- a) 2. svibnja
- b) 2. lipnja
- c) 2. srpnja
- d) 2. kolovoza

Na Srpnu Gospu ili Pohodjenje Blažene Djevice Marije Elizabeti, u župi sv. Jurja u Vajskoj proslavlja se Zavjetno-zavičajni dan, jer je jedne davne godine prošloga stoljeća cijelo selo potukao led. Stoga su se Vajštanci zavjetovali da će taj dan posvetiti Bogu, neće raditi i da će postiti na kruhu i vodi.

4. Koliko tijekom godine hrvatska, kao manjinska zajednica u Srbiji, ima praznika?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4

Hrvatska kao manjinska zajednica u Srbiji tijekom godine proslavlja sljedeće datume kao svoje nacionalne praznike: 19. ožujka – blagdan sv. Josipa, zaštitnika hrvatskoga naroda, 19. lipnja – dan rođenja biskupa **Ivana Antunovića**, 16. listopada – dan rođenja bana **Josipa Jelačića** i 15. prosinca – dan izbora prvoga saziva Hrvatskoga nacionalnog vijeća u Srbiji.

Počinju pripreme recitatora

Drugi recitatori i mentori, počela je nova školska godina, a s njom i nove ili već uobičajene aktivnosti i programi. Svi vi koji volite lijepu riječ, koji volite poeziju i koji ju želite javno kazivati, počele su pripreme za Pokrajinsku smotru recitatora na hrvatskom jeziku.

A to znači kako je vrijeme da se najprije uzmu knjige u ruke, da se iščitavaju pjesme kako bi se mogla odabrati ona koja u potpunosti odgovara recitatoru,

ru, odnosno ona koju će recitator sukladno svom karakteru, kvalitetima (boji, jačini glasa) najbolje moći prezentirati. Ovo je svakako najteži i najodgovorniji dio pripreme, a najmanje se vidi da se nešto radi. Stoga započnite na vrijeme. Posjetite svoje školske, gradske ili seoske knjižnice, možda nečiju privatnu i napravite dobar izbor.

Poslije toga slijedi prijava recitatora koju možete poslati organizatorima smotre, Hrvatskoj čitaonici u Subotici, putem e-pošte: pokrajinskasmotrarecitatora@gmail.com do 31. listopada.

Na koncu slijedi kruna svega: XXIII. Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku bit će održana 9. studenog u Gradskoj knjižnici Subotica. Na njoj će svi sudionici biti nagrađeni knjigom, a oni koji po mišljenju žirija budu nešto bolji dobit će diplomu i nagradni izlet u Osijek planiran početkom prosinca.

Sad kad vam je sve poznato, započnite s pripremanjima, a uskoro vam stižu i pozivi za ovu prekrasnu manifestaciju.

B. I.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

Hrcko, Zvezdana i Ivica idu na *Takmičenje risara*

Nagrađeni detektivi:

1. Nevena Katić – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
2. Anastazija Dulić – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
3. Anja Mišković – OŠ *22. oktobar*, Monoštor
4. Nikola Mikulić – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
5. Ilija Matković – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
6. Sara Budanović – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
7. Petra Dević – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
8. Marija Vukov – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
9. Viktorija Petrović – OŠ *22. oktobar*, Monoštor
10. Nikola Čović – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin

Nagradno pitanje:

Kako se zove dječji zbor koji ovog mjeseca obilježava godinu dana postojanja, a djeluje pri Hrvatskoj glazbenoj udruzi *Festival bunjevački pisama*?

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Skola

Razred

Stefi kraba

Vrijeme pripreve:
15 minuta

Potrebni sastojci:

palačinke

jabuka

malina

banana

borovnica

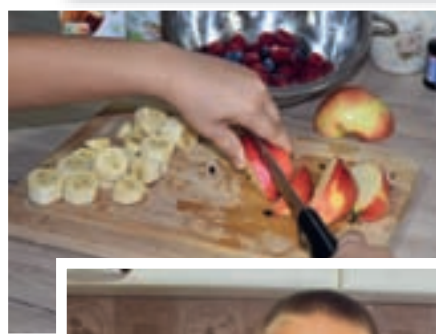
Priprema:

1. Izmiješati sve sastojke za palačinku i ispeći je na zagrijanom tiganju.
2. Očistiti bananu i izrezati dva koluta. Od jabuke izrezati noge i klijesta raka.
3. Na tanjur staviti palačinku. Oči napraviti s kolutima banane i zrcima borovnice. Noge i klijesta složiti od izrezane jabuke, a usta iscrtati svježim malinama.

Dobar tek!

Stefi krabu za vas je pripremio **Stefan Pletikosić**. Stefan je prvašić u OŠ Ivan Milutinović u Sušici. Voli istraživati o životinjama, boraviti u prirodi i igrati se Lego kockama.

JESTE LI ZNALI?

...da u Eskima nije običaj, kao u nas, da mladoženja prenese mladu preko kućnog praga, nego ona ritualno šutne mladoženju kroz ulaz iglua!

...da su stari Rimljani vjerovali da držanje žabe u ustima, prethodno skuhanu u vodi i octu, liječi zubobolju. Možda zato što je bol nadvladavala mučnina u želucu!

...da se dabrovi doimaju vrijedni, ali zapravo rade samo oko pet sati dnevno. Lavovi provode 75 posto vremena u odmaranju. Mravi i pčele samo 20 posto vremena provode radno, a ljevnivci spavaju 15 sati dnevno.

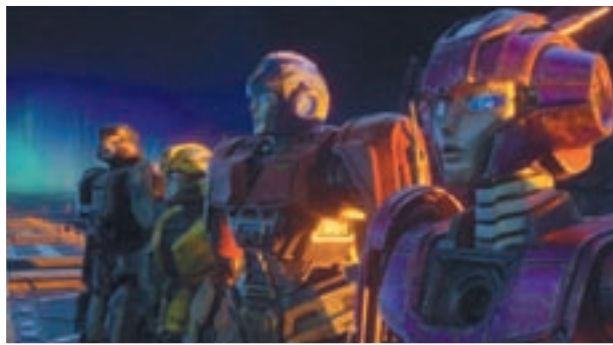
...kad netko laže, tkivo na nosu nabrekne i izaziva svrbež. To znači da grebanje ili trljanje nosa može biti signal da osoba ne govori istinu.

...nojevi zapravo ne guraju svoje glave u pijesak kad su u nevolji, ali polažu glavu na pijesak kad se odmaraju. Po treperavoj vrućini iz daljine se čini kao da su im glave zakopane u pijesak. Noj jede pijesak, a pijesak koji se zadrži oko kljuna izgleda kao dokaz nedavno ukopane glave.

TRANSFORMERS POČETAK

Transformers Početak stiže u sinkroniziranoj ali i titlanoj verziji, a jednom od likova je glas posudio i naš poznati glumac **Goran Višnjić**. *Transformers početak* je neispričana priča o porijeklu Optimusa Primea i Megatrona, koji su poznati kao zakleti neprijatelji, ali koji su nekoć bili prijatelji povezani poput braće te su zauvijek promijenili sudbinu Cybertrona.

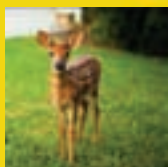
KLINCI KAUBOJCI

»Klinci kaubojci« smješteni su u SAD s kraja 19. vijeka, upoznajući nas s dvoje siročadi, bratom i sestrom koji iz Irske putuju za New York, kako bi pronašli svog bliskog rođaka. U namjeri to postići, krišom ulaze u vlak koji ih odvodi na Divlji zapad. Putujući kroz autentične predjele Amerike i suočavajući se s opasnostima i banditima, nailaze na dječaka s kojim sklapaju veliko prijateljstvo, doživljavajući brojne zajedničke avanture.

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi:
 KONJ, LANE, RIBARNICA, TRAPEZ, ZUB, RATAR, OBORINA, SUMRAK, RADIJATOR, ŠPORT, RAZONODA, ŽABA, ČISTAČ,
 ROĐENDAN

Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerkke.

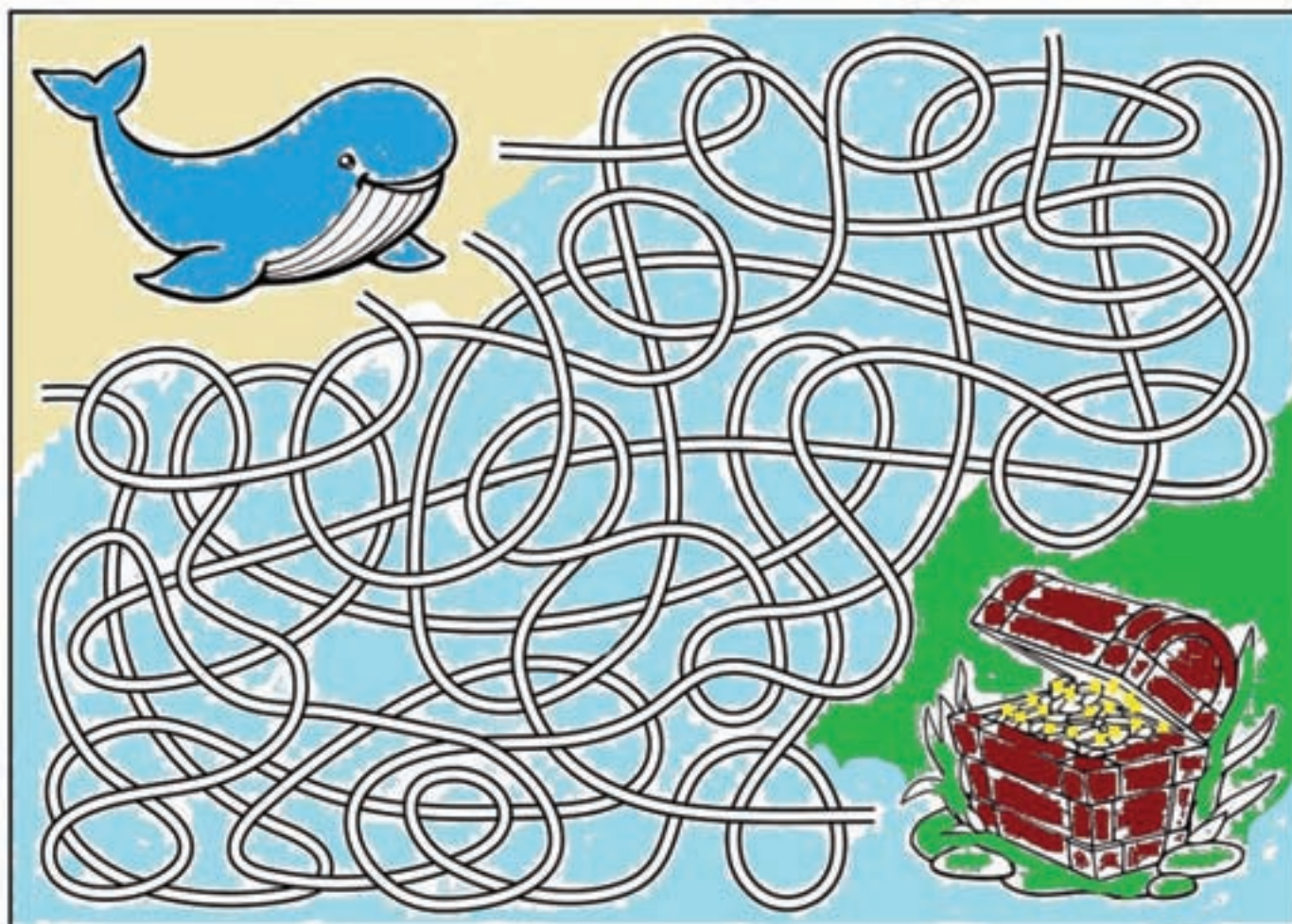

A	D	O	N	O	Z	A	R	R
A	E	N	A	L	T	Z	S	O
R	C	K	O	R	U	U	Z	T
O	Š	I	O	B	M	Ž	E	A
Đ	K	P	N	R	N	A	P	J
E	Š	O	A	R	I	B	A	I
N	C	K	N	J	A	A	A	R
D	R	A	T	A	R	B	T	A
A	Č	A	T	S	I	Č	I	R
N	A	N	I	R	O	B	O	R

--	--	--	--	--	--	--	--

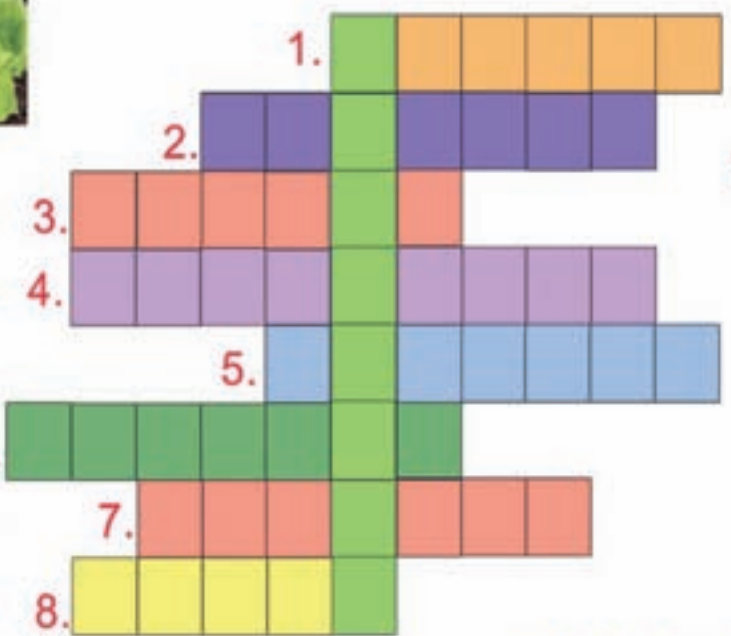
Riješi labirint

Krizaljke

Jerke

Riješite križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje.

3.

1.

4.

8.

6.

7.

2.

5.

8.

KREATIVNI KUTAK

JESENSKI VJENČIĆ

POTREBNO:

Kolaž papir u raznim jesenskim bojama
Škare
Ljepilo
Karton u obliku kruga
Flomaster CD pen
Konop ili rafija

Izrada: izrezati dva kruga i omotati ih rafijom ili konopom. Izrezati listove različitih boja i oblika i polijepiti ih po vjenčiću, napraviti jednog ježića i jabuku. Vjenčić je spreman za vrata, okačite ga na prvi dan jeseni, 22. rujna.

Križaljke

Bojanke

Ljeto prođe, 1. rujan (prebrzo) dođe...

Broj 105

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

I ono, dan po dan. Da ne vjeruješ kako su mi ferije brzo prošle...

Nije ni meni bilo drugačije. Kako je osvanuo ovaj 1. rujan htjela sam ne ustajati iz kreveta.

A ja sam radio na prototipu ove kartonske letjelice koja treba napraviti najdulji let ovog tipa ikada.

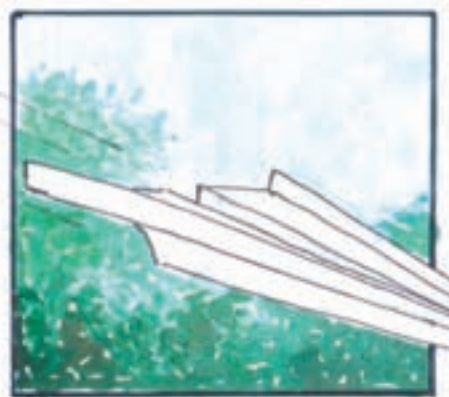

Nisam ni mislila da si vrijeme potrošio na korisne stvari...

Ha! HA! HA!

Samo se rugaj! Upravo prisustvuješ povijesti...

NASA je upravo objavila prinudno slijetanje.

